

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INTEGROVANÁ
STŘEDNÍ ŠKOLA
POLYGRAFICKÁ

Člověk a společnost

10. Psychologie

www.isspolygr.cz

Vytvořil:
PhDr. Andrea Kousalová

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

Psychologie

DUM číslo: 10
Psychologie

Škola	Integrovaná střední škola polygrafická, Brno, Šmahova 110
Ročník	4. ročník (SOŠ, SOU)
Název projektu	Interaktivní metody zdokonalující proces edukace na ISSP
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0538
Číslo a název šablony	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT.
Autor	PhDr. Andrea Kousalová
Tematická oblast	ZSV
Název DUM	Psychologie
Pořadové číslo DUM	10
Kód DUM	VY_32_INOVACE_10_ZSV_KO
Datum vytvoření	13.10.2012
Anotace	Vysvětlení pojmu psychologie a rozdělení na jednotlivé oblasti.

Pokud není uvedeno jinak, je uvedený materiál z vlastních zdrojů autora

PSYCHOLOGIE

(psyché = duše, logos = rozum)

-věda, která zkoumá prožívání a chování živých bytostí, zvláště však člověka

- vědecké studium chování a duševní činnosti

Cíle psychologie

- popsat, vysvětlit a předvídat lidské chování i prožívání
- získané poznatky by měly přispět ke zvyšování lidské spokojenosti a zdraví

1. základním cílem psychologie je popsat rozmanité projevy chování a duševního dění, zjistit, jak lidé myslí, cítí a jednají v nejrůznějších situacích, k čemuž se používá celá řada metod, např. pozorování, rozhovor, experiment, testy...
2. vysvětlit, jaký je význam získaných údajů, vytváření psychologických teorií
3. předvídat lidské chování a prožívání, např. předvídání kognitivních operací ve vývoji dítěte
4. nejvýznamnějším cílem psychologie je využívat získané znalosti ke zvyšování lidské spokojenosti a zdraví, o tento cíl usilují některé aplikované psychologické obory, zejména klinická a poradenská psychologie

Psychologické disciplíny

ZÁKLADNÍ PSYCHOLOGICKÉ VĚDY:

- **obecná psychologie** - věnuje se základním teoretickým otázkám psychologie, zkoumá obecně platné zákonitosti psychického dění, všechny psychické jevy, zajímá se o to, co je společné všem lidem
- **psychologie osobnosti** - zkoumá podobnosti a odlišnosti mezi lidmi, člověk jako individuum, ne obecně, zkoumá jedinečné psychické vlastnosti, které specificky ovlivňují způsob myšlení, cítění a chování určitého jedince či typické skupiny osob
- **sociální psychologie** - obor, který se zabývá vlivem společenských faktorů na lidskou psychiku, zkoumá interakce mezi lidmi, které probíhají ve dvojicích i v sociálních skupinách, řeší otázky forem a mechanismů začleňování lidí do společnosti
- **vývojová psychologie** (ontogenetická) - zabývá se otázkami psychického vývoje člověka, zkoumá činitele ovlivňující vývoj, věnuje se charakteristikám vývojových období člověka, zkoumá tělesné, emocionální, kognitivní a sociální změny, k nimž dochází během celého lidského života, důležitým tématem je stanovení podílu vlivu dědičnosti a prostředí na psychickém vývoji, hlavní metodou výzkumu je dlouhodobé pozorování
- **psychopatologie** - zkoumá psychické poruchy a příčiny jejich vzniku, hledá léčebné metody, které je odstraňují
- **biologická psychologie** - zkoumá vzájemné vztahy mezi tělesnými procesy a psychickým děním
- **psychologie životního prostředí** - zaměřuje se na vzájemné vztahy mezi životním prostředím, lidským chováním a prožíváním, zkoumá účinky extrémních teplot, hluku, znečištění ovzduší a dalších faktorů na zdraví a duševní rovnováhu obyvatelstva, studuje, zda uspořádání měst, vesnic, budov a interiérů odpovídá lidským potřebám

APLIKOVANÉ PSYCHOLOGICKÉ VĚDY:

- **pedagogická psychologie** - řeší psychologické aspekty rozvoje člověka v podmínkách výchovy, řeší problematiku účinného vyučování a poznávání žáka

-

- **klinická psychologie** - orientuje se na diagnostiku duševních nemocí a potíží a na psychoterapeutickou péči

-- **poradenská psychologie** - zabývá se školním, výchovným, profesním a manželským poradenstvím

-- **soudní (forenzní) psychologie** - zabývá se studiem zločinnosti, psychologíí pachatelů trestných činů, psychologickými expertizami pro soudní potřeby, posouzením trestní zodpovědnosti pachatelů vzhledem k jejich možným psychickým poruchám, dále posouzením spolehlivosti svědeckých výpovědí, organizace volného času uvězněných ve věznicích, řešení jejich psychických potíží

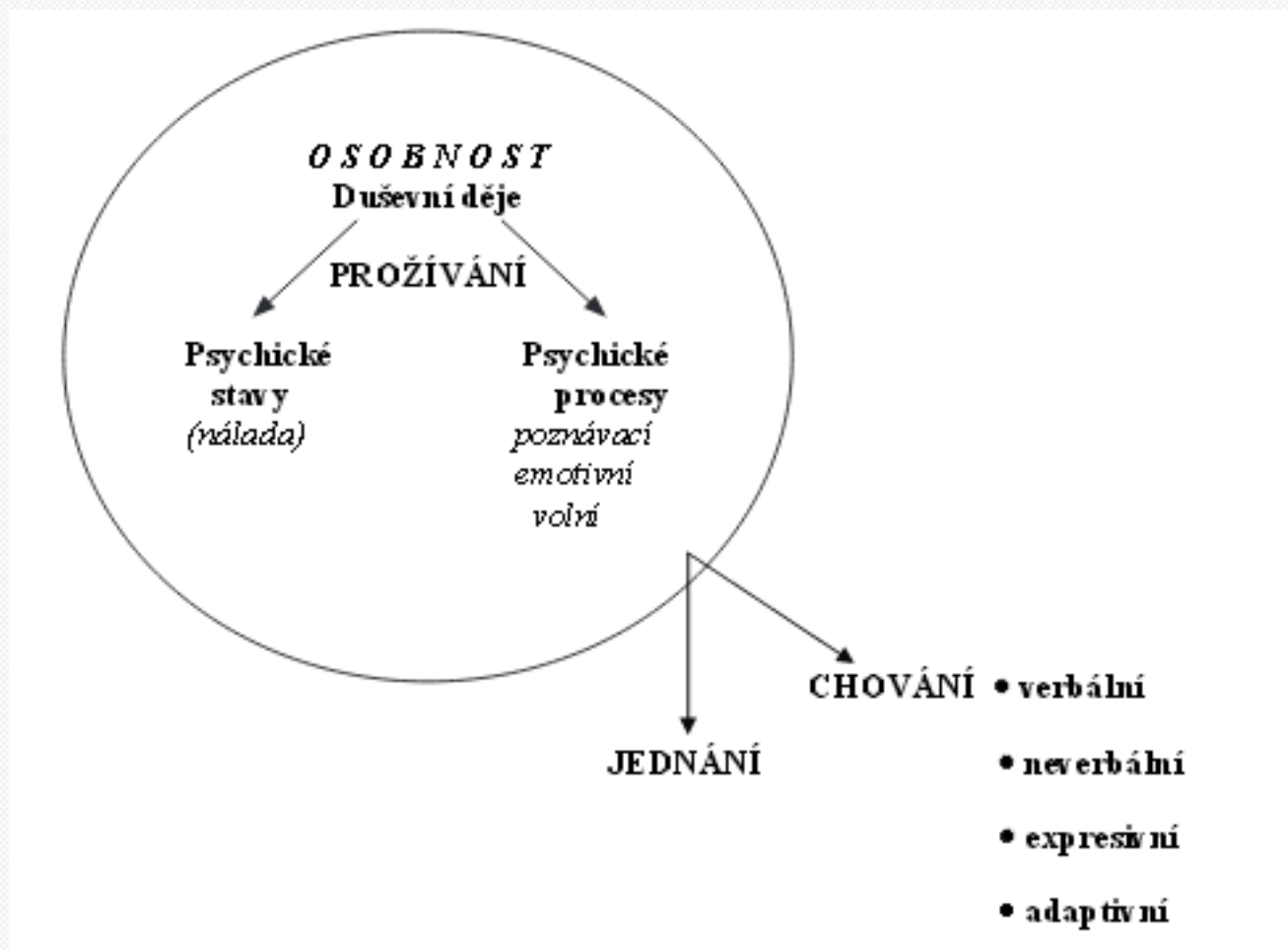
-- **psychologie zdraví** - zkoumá, jak se určité typické způsoby chování, myšlení a cítění vztahují k tělesné a psychické kondici, zabývá se diagnózou, léčením a prevencí různých onemocnění, zabývá se také vlivem stresu (nadměrné duševní či fyzické zátěže) na zdraví, dále vzájemnými vztahy lékaře a pacienta, problematikou bolesti, psychickými důsledky nevléčitelných onemocnění atp.

-- **psychologie práce** - zabývá se podmínkami práce a jejich vlivem na pracovní výkon, k vnitřním podmínkám patří schopnosti, dovednosti a motivace pracovníků, k vnějším např. vybavení pracoviště, hluk, osvětlení, pracovní doba, počet a délka přestávek

SPECIÁLNÍ PSYCHOLOGICKÉ VĚDY

- **zoopsychologie** - zabývá se chováním zvířat a jejich psychickými schopnostmi
- **psycholingvistika** - vztah mezi myšlením a řečí a vadami řeči
- **diferenční psychologie** - rozdíly mezi jedinci různých skupin (pohlaví, věk, vzdělání, společenská skupina...)
- **biopsychologie** - instinkty, reflexy
- **psychofyzika** - vztah mezi fyzikálními vlastnostmi podnětů a jejich vnímáním
- **farmakopsychologie** - účinky farmak na psychiku
- **psychometrie** - měření psychických jevů, tvorba a používání psychologických testů

Schéma duševních dějů v osobnosti

Seznam použité literatury a internetových odkazů

KŠIŇAN, ALBERT. *Matný portrét psychologa*. [online]. [Cit. 13.10.2012]. Dostupné z:
<http://psychologie.cz/matny-portret-psychologa/>

Vývoj psychologie jako vědy, úkoly a význam psychologie. [online]. [Cit. 13.10.2012]. Dostupné z:
<http://spolecenske-vedy.blogspot.cz/2011/01/2-vyvoj-psychologie-jako-vedy-ukoly.html>

PLEVOVÁ, IRENA. PETROVÁ, ALENA: *Obecná psychologie*. [online]. [Cit. 13.10.2012]. Dostupné z:
<http://pdf.psych.upol.cz/soubory/plevova-petrova-obecna-psych.pdf>